

**Udruženje za opštu brigu i prava djece
„Naša djeca“ Zenica**

1992 -2007

**"Djeca su ogledalo društva,
njegova sadašnjost i
budućnost. Treba težiti
društvu koje djecu čini sretnom"**

Uvod

U Septembru 1990 godine , održan je u Ujedinjenim nacijama, uz prisustvo delegacija iz 159 država predvođenih sa 71 šefom država i 88 visokih funkcionera, Svjetski skup na vrhu, za djecu.

Državnici su se dogovorili kako da implementiraju odredbe Konvencije o pravima djeteta koja je usvojena na sjednici Generalne skupštine ujedinjenih nacija održanoj 20. Novembra 1989 godine , a stupila na snagu 02 Septembra 1990 godine.

Ovaj veliki svjetski skup snažno je podržao Konvenciju i jedan je od prvih globalnih akcija na njenoj implementaciji.

U toku dvodnevnog zasjedanja državne delegacije zemalja učesnica su se, vođene načelom " Djeca prije svega ", usaglasile da usvoje Svjetsku deklaraciju o preživljavanju, zaštiti i razvoju djece i Plan akcija svjetskog skupa za primjenu usvojene Deklaracije.

Kod formulacije pomenutih dokumenata Državnici su polazili od :

Prvo : Načela " Djeca prije svega "

Drugo: Od stava " Djeca svijeta su nedužna, ranijiva i ovisna o drugim. Ona su isto tako i znatiželjna, živahna i puna nade. Ona treba da provode vrijeme u radosti i miru, u igri, učenju i rastu. Njihova budućnost treba da se oblikuje u slozi i saradnji. Treba da sazrijevaju proširujući svoje vidike i stičući nova iskustva"

Treće : " Svakog dana bezbrojna su djeca širom svijeta izložena opasnostima koje sprečavaju njihov rast i razvoj. Ona neizmerno pate kao žrtve rata i nasilja, kao žrtve rasne diskriminacije, aparthejda, agresije, strane okupacije i aneksije, kao izbjeglice i raseljena lica prinuđena da napuste svoje domove i svoje korijene, kao invalidi ili kao žrtve zanemarivanja, okrutnosti i eksploatacije. Svaki dan milioni djece pate od pokore siromaštva i ekonomske krize – od gladi i beskućnog života, od epidemija i nepismenosti, od propadanja prirodne okoline. Ona pate od teških posljedica problema spoljne zaduženosti, a i od nedostataka trajnog i održivog razvoja u mnogim zemljama u razvoju, naročito u onim najslabije razvijenim "

Iz razrade pomenutih stavova proistekle su brojne obaveze za sve države svijeta koje se obavezuju da poduzmu akcije na područjima kao što su :

dosljedna primjena Konvencije o pravima djeteta, dječije zdravlje, prehrana, porodica, uloga žene, zdravlje majke i planiranje porodice, obrazovanje, djeca u posebno teškim okolnostima, zaštita djece u oružanim uslovima, djeca i čovjekova okolina, ublažavanje siromaštva i oživljavanje ekonomskog rasta itd.

Kada i kako smo se organizovali

Gore pomenuti dokumenti bili su vodilja grupi aktivista koji su se okupili Oktobra 1991. godine sa ciljem da se u Zenici osnuje organizacija koja će se baviti ostvarivanjem prava djece koja su zacrtana u "Konvenciji o pravima djeteta", koja će se zalagati da se na našim prostorima dosljedno implementira Svjetska deklaracija o opstanku, zaštiti i razvoju djece i Plan akcija za primjenu Svjetske deklaracije.

Dogovor je bio uspješan, a akcija koja je uslijedila rezultirala je održavanjem Osnivačke skupštine, dana 11. marta 1992. godine na kojoj su usvojene Programske osnove kao osnovni dokument za naredne aktivnosti i Statut u kome je opredjeljeno da organizacija "Naša djeca" bude nevladina, nestranačka i multinacionalna organizacija.

Dana 15 maja 1992 organizacija "Naša djeca" registrovana je kod nadležnog suda u Zenici.

Kod koncipiranja zadataka Organizacije polazili smo od dostignutog razvoja BiH i Zenice i naznačenih pravaca razvoja u novom ambijentu – tržišna ekonomija, privatno vlasništvo, višestranački politički milje itd.

U Platformu – Programskim osnovama, smo ukonponovali i stav da dosljednom primjenom odredaba Konvencije o pravima djeteta, podrazumjevamo i neposrednu realizaciju i dokumenta Svjetskog skupa na vrhu, posvećenog djeci i da ostvarujemo načelo "Djeca prije svega ". Programske osnove su postale dokument u kome su sadržana naša strateška opredjeljenja, a na osnovu ovog dokumenta, uz uvažavanje trenutnih zahtjeva i potreba, kreirani su godišnji planovi koji su usvajani svake godine na Skupštini Udruženja.

U drugom ključnom dokumentu, Statutu organizacije, pored opredjeljenja da smo nevladina, nestranačka i multinacionalna organizacija utvrdili smo i organizacionu strukturu koja treba da obezbjedi zadovoljenje zakonskih odredbi i da omogući funkcionisanje Organizacije u skladu sa potrebama članova i korisnika Organizacije. Po odredbama Statuta, Organizacija ima Skupštinu koju sačinjavaju svi članovi i koja zasjeda najmanje jednom godišnje kada se vrši analiza učinjenog u predhodnoj godini i usvaja Godišnji plan rada Organizacije za tekuću godinu. Pored Skupštine Organizacija ima i izvršne i nadzorne organe : Upravni odbor, Generalni sekretar, Nadzorni odbor, Menađere projekata i Koordinatore za pojedine oblasti djelovanja. Statutom su predviđeni i oblici rada i

aktivnosti Organizacije (podružnice, klubovi, sekcije, male škole, radionice, kursevi itd.) Međusobni odnosi pojedinih izvršioaca zadataka, načini angažmana aktivista i uključivanje mladih u pojedine oblike aktivnosti regulisani su posebnim Poslovníkom Organizacije.

Aktivnosti u proteklih petnaest godina

Na Osnivačkoj skupštini, 11. Marta 1992 godine, ocjenili smo da dostignuti stepen ekonomskog razvoja naše Države omogućava mladima svih uzrasta osnovne uslove života (školoвање, zdrstvenu zaštitu, bavljenje sportom i kulturnim aktivnostima itd) i mi smo sebi postavili zadatak da svojom aktivnošću ostvarimo uticaj da se to stanje podigne na viši nivo i da se odredbe Konvencije doslednije primjenjuju.

Međutim, vrlo brzo desile su se strašne stvari: naš Grad je bio napadnut, granatirana je naša Željezara u kojoj su generacije 100 godina obezbjeđivale uslove za svoj sopstveni život i život svoga podmladka.

Vrlo brzo smo shvatili da to nije neko prolazno stanje i da će te nevolja potrajati. Strašna riječ "Rat", postala je stvarnost i kod nas. Brzo smo se preorijentisali i planove da poboljšamo stanje položaja mladih, ostavili smo za bolja vremena a pristupili smo aktivnostima koje su imale za cilj da u saradnji sa našim prijateljima obezbjedimo uslove za preživljavanje mladih i porodica, jer je nastavljeno sa razaranjem našeg grada i sa raznoraznim blokadama koje su onemogućavale snadbjevanje Grada osnovnim artiklima za život. Borba za bolji život pretvorila se u borbu za opstanak.

U tim teškim trenutcima aktivisti Organizacije imali su samo jedan cilj; dati doprinos ukupnim naporima napadnutog grada da se zaštite djeca i da se obezbjede uslovi, koliko je to moguće, da sa što manje posljedica dočekamo kraj napada i blokada. Nismo tada ni sanjali da ćemo to čekati četiri godine.

Situaciju je posebno usložila činjenica da je naš Grad bio bukvalno preplavljen desetinama hiljada izbjeglica iz raznih krajeva Bosne i Hercegovine među kojima je bilo na hiljade djece i omladine. Takođe nismo ni sanjali da će izbjegli dječaci i djevojčice u našem gradu doživjeti punoljstvo i da će u njemu neki boraviti i do današnjeg dana. Sticajem raznih okolnosti veliki broj naših prijatelja počeo je da napušta Zenicu što je takođe psihološki opterećavalo sve one koji su ostajali u Zenici.

Sve pomenute teškoće nisu obeshrabili naše aktiviste i u vrlo kratkom roku počeli smo da funkcionišemo u teškim uslovima i sa adekvatnim sadržajima i aktivnostima. Osnovali smo veliki broj raznih oblika djelovanja za koja su djeca i roditelji iskazali interes. U ratnim godinama funkcionisao je veliki broj sekcija, malih škola, radionica, organizovano je na desetine kulturno-zabavnih programa i bilo je uključeno više stotina djece i omladine od 3 do 20 godina. Mladim a i aktivistima nisu smetale granatiranja i svakodnevno zločudno zavijanje sirena da u prostorima Organizacije, Narodnog pozorišta, Gradske biblioteke, Doma

zdravlja, Bolnice, osnovne škole u Radakovu i drugim prostorima, realizujemo zacrtani program aktivnosti Organizacije.

Također, bez obzira na opasnosti realizovali smo nekoliko javnih priredbi kulturnog i sportskog sadržaja.

Uz veliku podršku međunarodnih organizacija kao i pojedinaca iz grada i inostranstva obezbjedili smo i humanitarnu pomoć u ratnim godinama i poratnim za 10 000 porodica sa preko 50 000 djece. Takođe smo potpomogli i ustanove koje brinu brigu o djeci (Obdaništa, Balnica, Dom porodica, izbjeglička naselja itd). Pomagali smo i mlade u sportskim kolektivima, drugim udruženjima građana, bolesnoj djeci i sl.

Zahvaljujući uspješnoj realizaciji pomenutih aktivnosti Organizacija je stekla veliki ugled među mladim, njihovim roditeljima, organima vlasti i međunarodnim organizacijama. Djelovali smo kao jedan specifični koledž u kome su mladi sticali razna znanja, ali se i sklanjali od granata, nalazili djelimičnu utjehu za nesretno djetinjstvo, prevladavali tugu i nalazili razloge za povratak osmjeha a povremeno su dolazili do sokića, komadića čokolade, olovke, bojica, kolača, konzerve, obuće i odjeće itd. Djeca su se družila, upoznavala, saznavali su da nisu sama, da imaju prijatelje u Gradu i širom svijeta, koji su pokušavali da svojim poklonima i pismima barem djelimično nadomjeste izgubljeno.

Imponovao je stav mladih i upornost da se nadvlada neimaština, tuga, bolest, rane i strah. Bez obzira na stalne opasnosti od granatiranja, oni su dolazili iz najudaljenijih dijelova grada na sastanke sekcija, na probe u pozorištu i sl. Mi smo bili posebno ponosni i na činjenicu da su roditelji vjerovali nama i da su djecu bez straha upućivali u naše prostore. Broj mladih je iz dan u dan rastao tako da smo pristupili iznalaženju većih prostora za rad. Zahvaljujući Poslovodstvu Željezare Zenica dobili smo nove prostore, koji su bili bezbjedniji za djecu (podrumski) i veličinom omogućavali znatno obimniji broj aktivnosti.

Poslije skoro četiri godine teškog ratnog stanja, krajem 1995 godine obustavljena su ratna dejstva i prestao je svakodnevnih strah od granatiranja i drugih nevolja koje donosi rat. . Pred cijeli grad i našu Organizaciju postavljeni su još složeniji zadatci :”Kako obezbjediti uslove da se život normalizuje i da se uspješno liječe tegobe nastale ratnim razarinjima”. Zahvaljujući prijateljima i domaćim i međunarodnim, obezbjeđeni su određeni uslovi da Organizacija nesmanjenim tempom nastavi sa okupljanjem mladih i pružanjem raznoraznih pomoći. Sve je ovo bilo u cilju da što prije zaboravimo ratana razaranja i da bar djelimično eliminišemo posledice rata.

Sada kada smo u poziciji da se osvrnemo na petnestogodišnji period iza nas možemo sa pravom da kažemo da smo uspjeli da realizujemo znatan broj naših zadataka iako su uslovi za rad bili neprimjerni.

Za proteklih petnaest godina uspjeli smo da okupimo u pedesetak raznih oblika rada preko 15 000 mladih. Mladi su se u našim kabinetima i drugim prostorima na području grada Zenice družili, sticali znanja iz stranih jezika, računara, bili učesnici ili korisnici velikog broja kulturno zabavnih i sportskih programa, sticali znanja i vještine iz različitih oblasti koje će im koristiti u narednim godinama života i koje će im obezbjediti korektan način življenja. Ovdje se prije svega misli na brojne edukacije mladih iz oblasti vezanih za humanizaciju odnosa među polovima i ravnopravnost polova, odgovorno roditeljstvo, seksualnog odgoja, pitanja vezana za borbe protiv bolesti ovisnosti, zatim prevencije i borbe protiv HIV/AIDS-a, javnog zagovaranja za pozitivne promjene u zajednici i sl.

Naše programe koristili su i mladi smješteni u Bolnici i Stacionaru, mladi u Javnoj ustanovi za brigu o djeci bez roditeljskog staranja - Dom porodica, mladi u izbjegličkim i romskim naseljima, mladi prognani sa Kosova. Dio naših projekata realizovali smo i u općinama kao što su Zavidovići (tamo smo u toku rata formirali ogranak naše Organizacije koji se poslije osamostalio), Žepče, Novi Travnik, Vitez, Busovaća i Kakanj) Sa programima učestvovali smo u Njemačkoj (uz podršku Organizacije Hilfe fur Kinder in Not), u Turskoj (uz podršku Turske brigade SFORa), skupu NVO-a u Novoj Gorici (Italija), Budimpešti (Mađarska), Holandija.

Organizovali smo na desetine javnih nastupa koje je koristilo više hiljada mladih i ostali građani Općine. Tako na primjer mladi Omladinskog presa pripremili su i realizovali putem CD Radia, Radio Zenita i Radio Zenice preko 2 000 časova programa,

U toku i poslije rata pripremljeno je u saradnji sa Bosanskim pozorištem devet premjernih predstava za mlade koje su doživile preko dvije stotine izvedbi i koje je posmatralo preko 10 000 mladih. Nekoliko predstava je snimljeno i emitovano putem RTV Zenica RTV Sarajevo, RTV Zetel i OBN-a. Procjenjujemo da je pomenute predstave putem medija pratilo na desetine hiljada mladih.

Organizovali smo u saradnji sa sportskim organizacijama i nekoliko sportskih manifestacija u atletici, biciklizmu, odbojci na plaži, košarci, stonom tenisu, šahu, malom nogometu, plivanju itd.

U proteklom periodu značajn razvojni trend ostvario je Studio „Naša djeca“ koji je iz male Muzičke radionice izrastao u multimedijalni punkt koji je osposobljen za punu podršku Omladinskom presu " Naša djeca ", klubovima mladih, muzičkim radionicama, drugim NVO-a i ustanovama za podrške raznih kulturno sportskih aktivnosti. Poseban doprinos je evidentan u realizaciji velikih i zahtjevnih projekata kaoš što su :

Implementacija Državne strategije za prevenciju i borbu protiv HIV/AIDS-a, Kampanje " Reci drogi ne " zatim kampanja "Traži se informacija" vezano za promociju Zakona o slobodnom pristupu informacijama, "Stop nasilju nad djecom" – Promocija Konvencije o pravima djeteta, zatim Javne kampanje za borbu protiv diskriminacije djece romske zajednice, kampanje vezane za

mobilisanje mladih za izlazak na Opće izbore itd. Za pomenute potrebe snimljeno je na desetine video spotova i radio džinglova, video prezentacija, priloga za radio i televiziju. Snimljerna su i tri kratkometražna filma u okviru dramske grupe "Preventivci" koja djeluje u zadnjih par godina.

Značajna aktivnost odvijala se i na polju zagovaranja i lobiranja, a sve u cilju da se kod nadležnih organa vlasti obezbjeđe uslovi primjerenije implementacije Konvencije o pravima djeteta. Od Maja 1999 godine dobili smo status Gosta u Skupštini ZE-DO Kantona, a isti status dobili smo i od Općinskog Vijeća Zenica.

Koristeći pomenute pogodnosti Parlament "Naša djeca" uputio je navedenim organima više prijedloga i primjedbi na zakone za koje smo smatrali da su od značaja za mlade; Zakon o zaštiti okoline, zakon o sportu, zakone o školstvu, zakone o porezima (Tražili smo povoljniji položaj za one koji pomažu aktivnosti mladih), davali smo mišljenja o regulacionim planovima Općine zahtijevajući adekvatan prostor namjenjen za mlade, predlagali smo i teme za program rada ovih organa. Posebnu aktivnost ostvarivali smo sa Vladom Kantona, pojedinim ministarstvima i i Načelnikom Općine.

Svojim prijedlozima i konkretnim učešćem na skupovima dali smo i doprinos koncipiranju dokumenata kao što su: Poduzetničko društvo – Globalni okviri ekonomske strategije razvoja B i H 2000-2004, Prijedlog strategije za smanjenje siromaštva itd. Učestvovali smo u izradi Izvještaja o humanom razvoju Bosne i hercegovine 2000 – Mladi (UNDP – IBHI)

Posebno ističemo naše učešće u pripremi i izradi Informacija o položaju mladih u našem Kantonu, koje je Skupština kantona razmatrala početkom 2005 i krajem 2006 godine.

Pored aktivnosti vezanih za mlade i ostvarivanja saradnje sa organima vlasti, Organizacija Naša djeca ulagala je i napore da se i u našoj Općini a i u Državi u cjelini konstituiše pokret formiranja nevladinih organizacija kao poseban sektor odnosno kao Treći sektor kako ga zovu u razvijenim zemljama. Naši aktivisti učestvovali su u formiranju i radu NVO sektora na nivou BiH, a isto tako bili smo i jedni od osnivača Foruma NVO za Zenicu.

Udruženje je učestvovalo u izradi Plana socijalne zaštite za općinu Zenica, Plana rada ustanove za zbrinjavanje djece bez roditeljskog staranja Dom porodica u Zenici, Izvještaja NVO BiH o stanju dječijih prava koji je dostavljen UN i dr.

Prilikom formulisanja Programa rada Skupštine kantona za 2006 godinu prihvaćena je i naša inicijativa da se putem posebne informacije sagleda stanje NVO sektora u Kantonu Ovu Informaciju uz saglasnost Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK, pripremili smo u okviru naše Istarživačke grupe i dostavili je Vladi Kantona, koja je istu usvojila i uputila u daljnju skupštinsku proceduru. Skupština Kantona razmatrala je ovu Informaciju i istu usvojila na sjednici koja je održana dana 14 marta 2007 godine.

Sve pomenute aktivnosti uglavnom su realizovane kao projekti, koji su pripremani u skladu sa potrebama Organizacije ili sugestijama i zahtjevima donatora i putem organa Organizacije i oblika rada i aktivnosti.

U narednom tekstu naznačeni su osnovni projekti i oblici aktivnosti i organizovanja putem kojih su realizovani.

a) PROJEKTI

1. "Zaštita mentalnog zdravlja djece"

Obzirom da je po osnivanju Organizacije ubrzo došao rat, projekat pod ovim imenom postao je program rada u ratu. Projekt je realizovan u periodu 1993-1997. U okviru projekta u toku ratnih i poratnih godina u preko 60 oblika djelovanja Organizacija koji su realizovani u prostorima Organizacije, Narodne biblioteke, Poliklinike, Bolnice, Stacionara, Izbjegličkih naselja (Arnauti, Putovići, Banlozi, Moščanica), okupljalo se preko 6 000 mladih različitog uzrasta (od 3 do 20 godina) oko programa edukacije i drugih oblika korištenja slobodnog vremena. U okviru Projekta realizovane su i brojne humanitarne aktivnosti (podjela hrane za bebe i drugu djecu, podjela odjeće obuće, školskog probora, naočala, slušnih aparata itd). Po našoj procjeni humanitarnim aktivnostima bilo je u ovom periodu obuhvaćeno preko 40 000 mladih.

2. Parlament " Naša djeca "

Projektom je predviđeno organizovano upoznavanje mladih sa odredbama Konvencije o pravima djeteta, skupštinskim sistemom i sistemom vlasti, izbornom procedurom i načinima ostvarivanja prava.

Parlament "Naša djeca" redovno razmatra materijale Skupštine Kantona i Općinskog vijeća i šalje mišljenja i inicijative navedenim organima. Organizacija "Naša djeca" ima status gosta u Skupštini Kantona i Općinsko, vijeću Zenica.

3. "Hoću kući"

Projekat namijenjen djeci izbjeglica koja su u Zenici došla sa roditeljima iz preko 80 općina BiH. Sadržaj: edukacija, kultura sport, humanitarne akcije, pripreme za povratak.

4. Klub mladih u zbijegu

Projekat je bio namijenjen mladima koji su bili smješteni u izbjegličkim naseljima i kampovima. Sadržaj: osposobljavanje za organizovan rad mladih, organizovano korištenje slobodnog vremena, osposobljavanje mladih da po povratku nastave sa organizovanim radom u novoj-staroj sredini.

5. Muzički studio "Naša djeca"

Formiranjem raznih oblika djelovanja iz oblasti muzike, dramske umjetnosti, folkloru i sl. Ukazala se potreba za obezbjeđenjem tehničke i stručne potpore u ovim oblastima što je Organizaciju opredjelilo da osnuje i opremi Muzičku radionicu – Studio koji bi mogao da odgovori pomenutom zadatku. Pomenute aktivnosti počele su 1994 godine. Uz veliki angažman aktivista i podršku prijatelja

i donatora ovaj projekat je realizovan. Godine 1997 namjenski je adaptiran dio prostora Organizacije što je omogućilo da Studio proširi djelatnost tako da su omogućene i realizovane aktivnosti: pripreme demo materijala za tek formirane muzičke grupe mladih, pripreme mladih za ton-majstore, spikere, komentatore i sl.

Nabavkom opreme (profesionalna TV Kamera, montažni sto i druge tehnika) Studio je osposobljen za snimanje i montažu filmskih materijala, video spotova, radio džinglova, multimedijalnih prezentacija i dr.

Studio je pomagao i muzičkim sekcijama u školama i udruženjima za izradu matrica i drugih muzičkim materijala.

Doprinos studia posebno je značajan za realizaciju projekata Udruženja koji imaju potrebu za promocijama, javnim kampanjama, dokumentovanje aktivnosti i sl.

6. Omladinski press „ Naša djeca „ – Mala škola novinarstva

Od 1993. godine u okviru Organizacije djeluje Omladinski press koji je uz veliko razumijevanje RTV Zenica, nekadašnjeg CD Radia, Radio Zenita , redovno izvještavao mlade o pitanjima koja ih interesuju i koja su bitna u njihovom razvoju.

Za proteklih petnaest godina pripremljeno je i emitovano preko 1000 časova programa. U okviru Omladinskog pressa realizuje se i mala škola novinarstva u kojoj se mladi upoznaju sa osnovnim tehnikama novinarstva i u saradnji sa Muzičkim studiom pripremaju za realizaciju radio i video priloga u studijima pomenutih radio i TV stanica.

7. Likovna radionica u Kantonalnoj bolnici Zenica

U likovnu radionicu u Kantonalnoj bolnici Zenica uključena su djeca smještena na Dječijem odjelu. Radionica je osnovana krajem 1993 godine i već četrnaestu godinu mladi aktivisti organizacije posjećuju bolesnu djecu i pokušavaju kroz zabavu i edukaciju da im olakšaju bolesničke dane. U ratnom periodu naša posjeta bila je i jedina kontinuirana posjeta djeci koji su usljed ratnih zbivanja ostali bez roditelja. Povremeno se organizuju izložbe radova i posjete djeci uz podjelu prikladnih poklona.

Dosadašnji rezultati ukazuju da ovaj Projekt u cjelini uvažava odredbe Evropske povelje o djeci u bolnicama i odredbe Konvencije o pravima djeteta.

8. Muzikom i sportom do srca svih

Ovaj projekat realizuje se u toku ljetnog raspusta. Pored niza zabavnih programa, u okviru projekta realizovana su i dva Otvorena prvenstvo BiH u odbojci na pijesku. Organizovano je više turnira u malom nogometu, košarci, šahu, stonom tenisu, između mjesnih zajednica.

9. Projekti aktivnosti u zajednici : Klubovi mladih u mjesnim zajednicama i ustanovama

Ovaj dugoročni projekt uspješno funkcioniše u Javnoj ustanovi za djecu bez roditeljskog staranja, Dom porodica Zenica. Projekt je na početku realizacije bio podržan od Save the Children UK a kasnije nastavljen u partnerstvu sa Općinom Zenica i JU Dom porodica. Osnovno cilj je da se mladi Doma osposobe za uspješno uključivanje u civilno društvo i da se pripreme za situaciju kada po Zakonu gube pravo boravka u domu u statusu štitenika.

Projekt podrazumjeva edukaciju i druge oblike korištenja slobodnog vremena mladih Doma.

Sa prilagođenim programom projekt je realizovan u osnovnoj školi u naselju Radakovo, srednjoj mješovitoj školi, u Tranzitnom centru u kome su boravile izbjeglice sa Kosova, u mjesnim zajednicama Donja Gračanica, Pehare i Perin Han.

Projekt je dugoročan i predviđeno je osnivanje klubova u svim mjesnim zajednicama i ustanovama koje pokazu interes.

10. "Tina – Tin"-Priprema mladih za radno angažovanje

(Projekat je u prvo vrijeme funkcionisao pod imenom "Tina " –priprema tinejdžerki za radno angažovanje i odgovorno roditeljstva)

Projekat predviđa pripremu mladih za radno angažovanj i realizovao se u saradnji sa Biroom za zapošljavanje Zenica. U periodu 2000-2002 u okviru projekta, obuku na računarima uspješno je završilo preko 500, uglavnom mladih, koji su evidentirani na Birou. Po završenom kursu polaznici su dobili uvjerenja u skladu sa zakonom. Projekt predviđa i edukaciju iz oblasti menadžmenta i poduzetništva, pomoć za osnivanje firmi, osnivanje firmi u okviru Organizacije, posredovanje kod zapošljavanja itd.

11. Projekt " Kumstvo " – Familienpatenschaft

Ovaj projekt uz podršku aktivista i donatora iz Njemačke realizujemo već petu godinu. Projektom su obuhvaćena pretožno djeca samohranih majki i očeva kao i djeca iz porodica sa izuzetno teškim materijalnim stanjem. Udruženje ovu djecu okuplja u okviru više muzičkih radionica, dramske i likovne sekcije.

12. Projekt „ Dječija nedelja "

Uz podršku Ministarstva za rad i socijalnu politiku Zeničko-dobojskog kantona, Udruženje svake godine realizuje posebne programe koji obilježavaju Međunaroni dan djeteta i Dan dječije radosti (Nova godina). Pored aktivnosti koji se realizuju u okviru oblika djelovanja Udruženja posebni programi se realizuju za djecu i mlade smještene u Javnu ustanovu Dom porodica i Dječiji odjel kantonalne bolnice Zenica. Obezbjedivanjem raznih podrški uspjeli smo da za bolesnu djecu koja dolaze na Dječiji odjel obezbjedimo mini kabinet od 4

računara koja djeca uz podršku naših voditelja i osoblja Bolnice koriste svakodnevno.

13. Program implementacije "Strategije prevencije i borbe protiv HIV/AIDS-a 2003. - 2008. (za period 2005-2008)" (Donator : Save the Children Norway)

Ovim Programom - Projektom predviđene su slijedeće aktivnosti

- Edukativne radionice i predavanja (radionice u školama)
- Dialoške (tribine, seminari)
- Promotivne aktivnosti: pripremanje obrazovnih filmova, adekvatnih emisija za radio i televiziju u sopstvenom studiu i redakcijama Omladinskog press-a" Naša djeca.
Razvijanje partnerstva sa subjektima u Općini, Kantonu i šire, zainteresovanim za implementaciju Strategije.
- Javno zagovaranje: obezbjediti podršku Skupštine Zeničko-dobojskog kantona u vidu obavezujućeg Zaključka da se svi subjekti koji na bilo koji način imaju obavezu uključe sa konkretnim aktivnostima u implementaciju Strategije.
Iniciranje uvrštavanja problematike vezane za HIV/AIDS u nastavne planove i programe.

14. Projekat Klub mladih "TIN-TINA"– Kvalitetno korištenje slobodnog vremena

U ovom Projektu nastavljena je praksa da se dio aktivnosti u Udruženju realizuje uz puni i samostalni angažman mladih aktivista, što i jeste osnovni cilj osnivanja klubova kao oblika djelovanja Udruženja na području Općine.

U cilju obezbjeđenja uslova za Kvalitetno korištenje slobodnog vremena mladih, Klub je realizovao veliki broj aktivnosti o kojima je bilo djelimično riječi i u prethodnim dijelovima ovog Izvještaja.

Projekt je podržan od strane Kantona i Općine i dio aktivnosti je dobio i finansijsku potporu.

b) IZDAVAČKA DJELATNOST

Organizacija je izdala zbirku pjesama za djecu "Svjetlosanka maštovanka". Autor je aktivista organizacije. Organizacija je izdala audio kasetu "Bajke", više demosnimaka neafirmisanih omladinskih muzičkih grupa i časopis "Omladinski press". Godine 2005 Organizacija je za potrebe uprava klubova mladih pripremila i izdala Praktikum za aktiviste klubova mladih u mjesnim zajednicama i ustanovama u općini Zenica.

c) ISTRAŽIVAČKA AKTIVNOST

Organizacija je istraživala efikasnost projekata u kolektivnim smještajima, uticaj projekata na smanjenje trauma kod korisnika. Vršena su istraživanja vezana za

problematiku pripreme mladih za radno angažovanje i problematiku zapošljavanja.

Istraživačka grupa Udruženja je u periodu od 2000 do 2007 godine učestvovala a nekim slučajevima i samostalno realizovala istraživanja za potrebe DFID-a Biro Vlade Velike Britanije, IBHI-a, Svjetske banke, Vlade Kantona, Općine Zenica, OSC-a itd.

Pored voditelja istraživanja u ovim aktivnostima za rad na terenu učestvovalo je oko 25 aktivista Udruženja.

d) OBLICI RADA U ORGANIZACIJI

Projekti i aktivnosti koje su realizovane ostvarivane su putem organa Organizacije i drugih oblika djelovanja.

Organi organizacije su Skupština, Nadzorni odbor, Upravni odbor, Generalni Sekretar Organizacije, Koordinator za oblasti:

- ❑ razvoj, programiranje, organizaciju, propagandu i informisanje;
- ❑ zdravstvo,
- ❑ obrazovanje i vaspitanje;
- ❑ kultura, fizička kultura i sport
- ❑ praćenje dječijeg stvaralaštva i talentovane djece;
- ❑ socijalna zaštita djece i porodice;
- ❑ zaštita dječijih prava

Djeca i omladina su svoje aktivnosti predviđene projektima i godišnjim programima, u pslednjih petnaest godina, realizovala u slijedećim oblicima okupljanja i djelovanja:

- ❑ Mala škola engleskog jezika
- ❑ Mala škola njemačkog jezika
- ❑ Mala škola francuskog jezika
- ❑ Mala škola turskog jezika
- ❑ TEDDI'S SCHOOL
- ❑ Pozorištanice "Jež"
- ❑ Mladi arhitekti
- ❑ Mala škola klavira
- ❑ Mala škola gitare
- ❑ Mala škola harmonike
- ❑ Mala škola flaute
- ❑ Press "Naša djeca"
- ❑ Sekcija ručnih radova "Pčelica"
- ❑ Mala škola tkanja
- ❑ Mala škola kulinarstva
- ❑ Sekcija aranžera (Mala škola lijepih vještina)
- ❑ Sekcija manekena
- ❑ Sekcija folklora

- Radionica "Tkanje"
- Hor "Naša djeca"
- Mala škola šaha
- Mala škola "Prva pomoć"
- Sekcija ljubitelja životinja
- Radionica lutaka
- Mala škola plivanja
- Sekcija modelara (jedriličari)
- Likovna sekcija
- Likovna sekcija - dizajneri
- Recitatorska sekcija
- Sekcija ekologe
- Dramska sekcija
- Pozorištanice „ Jež“
- Pozorištanice „ Buba mara „
- Sportske sekcije (streljaštvo, tenis, košarka, nogomet, odbojka)
- Mala škola novinarstva
- Mala likovna radionica (djeca od 5-7 godina)
- Mala igraonica " Bambi" (djeca od 3-5 godina)
- Družina skauta "Naša djeca"
- Mala škola računara – kursevi (Word, Corel, Excel. Internet)
- Mala računarska igraonica (Preko ljetnog raspusta)
- Mala škola ritmike
- Sekcije u izbjegličkom kampu Putovići (engleski, igraonica)
- Sekcije u izbjegličkom kampu Banlozi (radionica lutaka, pletenje)
- Likovna radionica na Dječijem odjelu Kantonalne bolnice u Zenici
- Sekcije i kursevi u izbjegličkom kampu Mošćanica
- Sekcije u izbjegličkom kampu Arnauti
- VIDEO TIM,
- Preventivci,
- Klubovi mladih u mjesnim zajednicama i ustanovama,

f) JAVNI NASTUPI

Posebno ističemo javne nastupe kao mnogo korišteni oblik djelovanja. Za javne nastupe opredijelili smo se iz slijedećih razloga:

- omogućavanje prezentacije dostignuća članova Organizacije,
- omogućavanje organizovanog korištenja slobodnog vremena velikog broja mladih organizovana promocija aktivnosti Organizacije u cjelini.

Uvažavajući navedeno Organizacija je pripremila i realizovala veliki broj javnih nastupa: preko 250 pozorišnih predstava za djecu i omladinu, od toga deset premijera - Zeko Zriko i Jagnje (dvije postave), Pepeljuga, Palčić, Tetka bajkine bajke, Dugonja, Trbonja i Vidonja, Čarobna sehara, Ježeva kućica, I ja imam

svoja prava, Krpar(u izvođenju mladih iz Doma i porodice). Posebno ističemo predstavu "I ja imam svoja prava" koju je pripremio po sopstvenom tekstu aktivista Organizacije, a ista se odnosi na Konvenciju o pravima djeteta. Jedan broj predstava snimljen je i emitovan. Pripremljeno je nekoliko nastupa ritmičkih grupa, kulturno zabavnih priredbi u diskoteci "Šen", takođe redovno se obilježavao Dan dječije radosti i Dan djeteta.

Organizovano je na desetine javnih nastupa u Turskoj, Njemačkoj, susjednim opštinama i u izbjegličkim naseljima. Takođe je organizovano više sportskih priredbi (otvoreno prvenstvo BiH u odbojci na pijesku, malom nogometu, košarkaški turnir, takmičenje u šahu, mala škola plivanja itd.).

U proteklom periodu organizovano je i realizovano više posjeta kulturnim događajima u Sarajevo kao kao što su Filmski festival, Javne kampanje za borbu protiv ovisnosti i dr.

U saradnji sa drugim organizacijama organizovano je nekoliko okruglih stolova na teme ostvarivanja Konvencije o pravima djeteta (ostvarivanje prava u oblasti obrazovanja i zapošljavanja, angažman NVO o ostvarivanju prava djece itd.)

Posebno ističemo učešće Organizacije na Privrednom sajmu ZEPS 95. i 96. , gdje smo na sopstvenom štandu izložili radove koje su djeca i omladina pripremila u okviru radionica.

g) AKTIVISTI ORGANIZACIJE

Samo kratko nabrojanje aktivnosti u prethodnom dijelu ukazuje da su one bile brojne i da je uloženi veliki trud bilo da se radi o aktivnostima osnivanja ili aktivnostima koje su poslije usledile. Naznačeni rezultati su zasluga brojnih članova Organizacije, koji su bili angažovani u organima Organizacije ili su bili aktivisti i nosioci pojedinih akcija. Iako smo svjesni opasnosti da neko ime ne pomenemo odlučili smo da ovom jubilarom prilikom ipak spomenemo jedan broj aktivista koji su svojim angažmanom doprinjeli da se osnujemo, opstanemo i da se permanentno razvijamo i jačamo.

Inicijativna osnivačka grupa :

Nada Jabandžić, Bogdan Kolar, Aiša Hdžihalilović

Prva predsjednica Organizacije : Nada Jabandžić

Prvi Upravni odbor :

Mensura Begić, Hamzalija Bešlagić, Mejra Krdžalić, Mirko Cvijetić, Nenad Gunjević, Janja Jokić, Zlatko Mačkić, Azijada Mujkić, Josipa Suvalj, Nina Vučak i Bogdan Kolar.

Predsjednici Organizacije, Skupštine, Upravnog odbora :

Nada Jabandžić, Aiša Hadžihalilović, Damir Marić, Janja Zovko, , Zlatko Mačkić, Hamzalija Bešlagić, Mensura Begić, Meliha Švralka, Bogdan Kolar.

Sekretari – Gen. sekretari Organizacije :

Vera Polić, Nenad Gunjević, Aida Čordalija, Olgica Drinić.

Predsjednici odbora - koordinatori za pojedine oblasti aktivnosti:

Šefika Korkut- Šunje, Danica Mihaljević, Mensura Begić, Zoran Mihajlović, Nihad Babović, Nina Vučak, Kadrija Avdić, Fahrija - Mikica Dizdarević, Janja Zovko, Meliha Švraka, Bogdan Kolar, Ajdin Čančar, Mirela Ordagić, Džemail Pepić

Voditelji- Mentori oblika aktivnosti i aktivisti 1992-2006 godine

Aida Sipović, Elmir Pašić, Dragan Bajramović, Adis Petrović, Ninoslava Kolar, Azra Emić, Damir Emić, Selma Horić, Ajdin Čančar, Aldin Šehić, Aida :::::::::::::::Ernard Durmić, Mevla Husanović-Alijagić, Meliha Švraka, Aleksandar Kolar, Nihad Babović, Kadrija Avdić, Šefika Korkut – Šunje, Ibrahim Handžić, Dženita Imamović, Aiša Hadžihalilović, Damir Marić, Duško Jorgić, Mirza Tatar, Zlatka Beogradlija, Alina Pivić, Vedran Tuće, Ajla Karić, Danica Mihaljević, Sabrija Sarajlić, Alma Brljevac, Olgica Drinić, Sabahudin Drinić, Ilduza Jahić, Fikret Softić, Murat Šarkinović, Semir Beganović, Nermina Škrgo, Naira Hodžić, Ajša Džuvelek, Nejra Kulović, Jasmina Talam, Fata Imamović, Sanela Lužić, Azemina Talam, Ismet Mahmutović, Jasmina Kulović, Haris Aliefendić, Mersiha Kulačić, Adnan Talić, Alisa Kovač, Narcisa Kahrman, Maja Šero, Šejla Torlak, Čičak Belma, Besima Berberović, Dragana Marjanović, Zekija Hajdarević, Katica Piljug, Elirija Hadžiahmetović, Ferdo Marjanović, Eniz Hamzić, Sonja Tošanović, Amra Fetić, Bahrija Muslija, Safija Kulisanov, Elvir Hečo, Nanarela Milanović, Aida Redžić, Nikola Živanović, Adnan Kapetanović, Bojan Hrnkaš, Omer Lutvica, Alma Begović, Nezir Crnalić, Rabija Crnalić, Fahrija Arnaut, Indira Žuna, Asif Bašić, Selma Čehajić, Adela Beriša, Lejla Samardžić, Alma Omerdić, Amila Karić, Zoran Mihajlović, Sadeta Golub, Slavko Mihaljević. Pero Mitrović, Boško Nedić, Dževad Imamović, Suada Haseljčić

Aktivisti organizacije u 2007 godini

I u 2007 godini- godini jubileja, Organizacija ima podršku velikog broja aktivista koji su angažovani u Skupštini organizacije, u Upravnim organima i različitim oblicima rada (voditelji-treneri, članovi redakcija Omladinskog press-a, Kluba mladih, video Tima i dr.)

Jedan broj aktivista uključen je u rad organizacije više godina a ima aktivista koji su u organizaciji od njenog osnivanja.

U 2007 godini aktivni su sljedeći članovi organizacije

1. Bogdan Kolar
2. Olgica Drinić

3. Meliha Švraka
4. Kadrija Avdić
5. Šefika Korkut -Šunje
6. Zoran Mihajlović
7. Adis Petrović
8. Nihad Babović
9. Azra Emić
10. Janja Zovko
11. Danica Mihaljević
12. Nevenka Berbić
13. Sabira Katura
14. Fahrija - Mikica Dizdarević
15. Ibrahim Imamović
16. Aleksandar Kolar
17. Ninoslava Kolar
18. Ernad Bihorac
19. Mevla Alijagić
20. Ajdin Čančar
21. Eldin Karahodža
22. Arijana Drinić
23. Duško Kostić
24. Senada Pinjić
25. Nermin Bošnjak
26. Advija Hedžić
27. Fuada Devedžić
28. Naira Hodžić
29. Rasema Sarić
30. Almedina Ahmetspahić
31. Sanela Katura
32. Arnela Katura
33. Šejla Mujić
34. Selma Alijagić
35. Vildana Džebo
36. Nermin Bošnjak
37. Belma Deljkić
38. Elvedin Mešanović
39. Belma Kaknjo
40. Belma Suljić
41. Melisa Delić
42. Azra Fetić
43. Suzana Ivanković
44. Maida Mujčinović
45. Dženita Mujčinović
46. Julija Nježić

47. Medina Mujić
48. Vildana Alić
49. Amir Crnovršanin
50. Asja Šabani
51. Semina Ćivić
52. Neira Baručija
53. Ema Mustajbašić
54. Aida Brzina
55. Belma Peskić
56. Neda Androšević
57. Kanita Mehičić
58. Zerina Spahić
59. Amra Ormanović
60. Sabina Pezer
61. Ivana Nježić
62. Adnan Baručija
63. Valentina Jozić
64. Matea Kelava
65. Belma Bureković
66. Elma Pivić
67. Mirzet Kamerić
68. Jasmin Popaja
69. Dejana Radić
70. Marija Jozić
71. Dino Muratović
72. Šejla Kovačević
73. Ilvana Smajić
74. Irma Himić
75. Alma Bošnjak
76. Pašija Šerić
77. Dževad Nurkić

Prijatelji - donatori Organizacije

U proteklih petnaest godina postojanja, Organizacija je imala veliku podršku od brojnih međunarodnih organizacija, domaćih državnih i privatnih firmi, organa vlasti i pojedinaca – prijatelji Udruženja.

a) Međunarodne i lokalne organizacije

Hilfe für Kinder in Not, UNHCR, IRC, IRC- Umbrella Grant, Ljekari svijeta, DRC, MPDL, Red Barnet, CWS, CRS, Soroš, ECCO, CESVI, PAKK CRISTE Holandska ambasada, Američka ambasada, SKIP-Švajcarska, Save the Children (UK), Turska brigada SFOR-a, Holandski bataljon SFOR-a, Premire Urgence, UMCOR, UNICEF, ADF, DFID, OSCE, Familienpatenschaften, Fondacija za kreativni razvoj (FKR) Sarajevo, REZ, Centar za slobodan pristup informacijama BiH, Save the children Norway - Regionalni ured Sarajevo.

b) Državne i privatne firme

Željezara Zenica, PTT Direkcija Zenica, Dom zdravlja Zenica, RTV Zenica, CD–Radio, Radio Zenit, ITC FTV FBiH, Hotel "Metalurg", DJL "Laguna", "Ekkluziv" Zenica, Brkić Petrol, ZE Farm, Banjalučka pivara NEKTAR, VITEKS-Visoko, Privrednici iz Tešnja, Zening, Vatrogasna brigada, RB promet, Kimo, Fotooptik "Dodo", Javno preduzeće Vodovod i kanalizacija, TISAK Zagreb, Metalno Zenica, Elektrodistribucija Zenica, Frizerski salon –Malićbegović Mensura, Biro za kopiranje –Jusić Tinka, DD "Market – Komerc, " Dizajn Emir "- Emir Zejnić, "Čago Fahrudin, Fabulas"Zenica, " Zel print" Zenica i dr.

c) Organi vlasti, javne ustanove i udruženja

Vlada FBiH, Skupština ZE-DO Kantona, Vlada ZE-DO Kantona, Ministarstva ZE-DO Kantona (za socijalnu politiku, obrazovanje, nauku, kulturu i sport,), Općina Zenica, Služba za društvenu djelatnost općine Zenica, JU Centar za socijalni rad, JU Dom porodica, Opća biblioteka Zenica, Univerzitet u Zenici, Osnovne i srednje škole općine Zenica, OŠ", Huso Hodžić" Tešanj, OŠ „ Gostovići „ Zavidovići, OŠ „Hamdija Kreševljaković" Kakanj, OŠ „Mula Mustafe Bašeskija" Donje Moštre Visoko, Sportski savez ZDK, MUP ZDK, JU Kantonalni zavod za zdravstvo, JZU Kantonalni centar za borbu protiv bolesti ovisnosti, Crveni križ Zenica, Merhamet, Igasa, Karitas, Medica, Ruhama, FK " Čelik", Zadruga samostalnih privrednika, NVO Zdravo da ste - Omladinski centar Kastel Banja Luka i Centar za mlade Gornji Vakuf – Uskoplje, OJA Zenica i dr.

d) Prijatelji Udruženja

U toku 15 godina rada i borbi za osnovne ciljeve Organizacije imali smo i podršku brojnih prijatelja od rukovodstava mjesnih zajednica, direktora škola, dekana

fakulteta itd. Imali smo podršku i od istaknutih ličnosti društveno političkog života Općine, Kantona, Federacije BiH i BiH, ambasada i značajnih domaćih i međunarodnih NVO :

Ahmed Hadžipašić – Premjer F BiH

Andrea Žeravčić. Program menadžer, Regionalni ured Save the children Norway

Alma Mašić, Reg. Koord. programa za jugoist Evropu, Ambasada Kraljevine Danske

Besim Spahić, Načelnik općine Zenica i Poslanik Skupštine ZDK i F BiH

Branko Dilber, Dir JU Dom porodica

Mr. Esad Delibašić, Pom. Min. za obrazovanje nauku kulturu i sport ZDK

Hamdija Kulović, Dir. Željezare Zenica

Husejin Smajlović, Predsjedavajući Skupštine ZE-DO Kantona i Načelnik Općine Zenica

Inge Glatzel, Dir. Familienpatens, Njemačka

Mr. Hasan Topalović, Pom. Ministra za rad i socijalnu politiku i izbjeglice

Hilda Pojskić, dipl. ecc.

Sead Brljevac, Ruk. Službe za društvene djelatnosti općine Zenica

Dr. Senija Tahirović, Dir. Region. Ureda za jugoist. Evropu, Save the children Norway

Šefik Džaferović, Poslanik Parlamenta BiH i Predsjednik Skupštine ZE-DO kantona

Viktor Kauzlarić, Ambasador SAD

Dr. Zakir Pašalić, Načelnik Općine Zenica

Dr. Žarko Papić, Dir. IBHI-a BiH.

Svi navedeni bili su i naši gosti u toku svoga mandata i imali su priliku da se upoznaju sa aktivnostima koje realizujemo, ciljevima kojima težimo, postignutim rezultatima i problemima sa kojima se suočavamo u toku rada.

„Naša djeca“ - DANAS

Danas, kada smo završili petnaestogodišnju etapu rada i razvoja, možemo reći da smo izrasli u snažnu organizaciju koja se bori za prava djeteta i implementaciju Konvencije. Imamo vrlo solidnu kadrovsku osnovu koja je perspektivna, jer je čine preko 70 % mladih aktivista i koji će uz edukaciju i podršku starijih kolega, aktivista sigurno obezbjediti dobar kontinuitet rada Organizacije u cjelini. Širenje aktivnosti organizacije na seoska i prigradska područja, u ustanove koje su namjenjene djeci i omladini (škole, domovi itd) omogućit će širenje kadrovske baze i jačanje ugleda Organizacije. Uz podršku prijatelja, organa vlasti i sopstvenim privređivanjem, obezbjedit ćemo i materijalne uslove za dalji rad i jačanje organizacije.

Organizacija raspolaže sa dobro opremljenim uredom, kabinetom računara, muzičkim studiom, opremom za Omladinski press, prostorima za funkcionisanje Parlamenta " Naša djeca ", prostorima i opremom za Art i glumačku radionicu itd. Ono što je izuzetno važno jeste da Organizacija ima ugled i rado je prihvaćena kao partner domaćim i međunarodnim organizacijama i organima vlasti.

"NAŠA DJECA" U BUDUĆNOSTI

Postignuti rezultati u proteklih petnaest godina rada i ugled Organizacije kod domaćih i stranih partnera, daju nam za pravo da još upornije nastavimo sa realizacijom naših Programskih osnova baziranih na Konvenciji o pravima djeteta. Za ovakvo opredjeljenje imamo kadar i iskustvo, a nadamo se da će ambijent za nevladin sektor biti povoljniji.

Odrasli se ne mogu mnogo hvaliti da su djecu učinili sretnom u proteklom milenijumu, jer milioni djece gladuju, mnogo djece je ubijeno i ranjeno, mnogo želja nije im ispunjeno, ovo je potvrđeno na Vanrednom zasjedanju Skupštine ujedinjenih nacija koja je bila posvećena djeci a održana je septembra 2002 godine. Državnici su konstatovali da je nedovoljan stepen implementacije Konvencije i Svjetske deklaracije o opstanku, zaštiti i razvoju djece, koja je usvojena 1990 godine.

Usvojen je novi Plan za djecu do 2010 godine.

Čovječanstvo se mora okrenuti svome potomstvu i to je glavni zadatak u novom milenijumu. Naša Organizacija će svim svojim raspoloživim kapacitetom nastojati da novi milenijum bude milenijum srećne djece i mladosti.

U ostvarivanju cilja koristićemo već oprobane metode rada, usvajati nove, uključiti što više prijatelja djece na realizaciji programa Organizacije.

Borićemo se da djeca, mladi u cjelini, postanu svjesni svojih prava, svoje snage i svojih obaveza.

Na mladima svijet ostaje i moramo ih pripremati za taj zadatak i ostaviti im upotrebljivu planetu.

Izdavač:

**Udruženje za opštu brigu i prava djece "Naša djeca" Zenica
Londža 126, Zenica
Tel/fax: 032 / 246 - 621**

Za idavača:

Olgica Drinić, Generalni sekretar

Autor teksta:

Bogdan Kolar, Predsjednik Skupštine

Lektor:

Belma Kadrić – Jusić, prof. bosanskog jezika i književnosti

Prevod teksta na engleski jezik:

Meliha Švraka, prof. engleskog jezika i književnosti

Fotografije i crteži:

Arhiv Udruženja „Naša djeca“ Zenica

Priprema i štampanje:

"Zel – print" s.zr Zenica

Za štampariju :

Fahrudin Zrnić

Tiraž:

.....